

Stichting Zijper Kerken

Beleidsplan 2024 –2026

Burgerbrug

Oudesluis

St. Maartensbrug

Inhoud van dit beleidsplan.

<u>Onderwerp</u>	<u>Bladzijde</u>
Inleiding	3
Korte omschrijving van het eigendom	3
Missie en strategie	4
De organisatie van de Stichting	4
Activiteiten van de Stichting	5
Toegankelijkheid monumenten	5
Financieel beleid	6
Financiële stand van zaken	6
Toekomstverwachting	7

Inleiding.

De Stichting Zijper Kerken is op 3 januari 1990 opgericht. De aanleiding was het feit dat in een aantal dorpen van de toenmalige gemeente Zijpe aparte stichtingen waren ontstaan die tot doel hadden om de hervormde kerkjes in de dorpen te restaureren en te onderhouden. Doordat er met vrijwilligers gewerkt werd, hadden deze plaatselijke stichtingen allen dezelfde problemen met het verwerven van kennis, verwerven van subsidies en het uitvoeren van restauratie en onderhoudswerkzaamheden.

De Stichting Zijper Kerken komt dan ook voort vanuit deze plaatselijke Stichtingen, van waaruit de bestuursleden dan ook nog steeds worden benoemd. De Stichting Zijper Kerken heeft de Nederlands Hervormde kerkjes van Burgerbrug, Sint Maartensbrug en Schagerbrug in eigendom genomen en is verantwoordelijk voor het onderhoud van de constructie en buitenzijde van de kerkjes.

Gebleven zijn de plaatselijke stichtingen in de dorpjes, in Burgerbrug “de herboren toren”, in Sint Maartensbrug “de klok moet luiden” en in Oudesluis “cultuurkerkje Oudesluis”. Deze Stichtingen onderhouden het interieur van de kerkjes, doen klein onderhoud en het groen aan de buitenzijde en organiseren activiteiten in deze kerkjes om ze een onderdeel te laten blijven van het plaatselijke dorpsleven.

Korte omschrijving van de kerkgebouwen in eigendom.

Het kerkje in Burgerbrug (rijksmonument 41934)

Vanaf 1984 is de kerk gerestaureerd, onder leiding van architect Van Schagen en uitgevoerd door bouwbedrijf De Nijs uit Warmenhuizen. Hierbij zijn vooral de kapconstructie, de torenconstructie, kozijnen en muur en pleisterwerk aangepakt en ook is de vloer hersteld en centrale verwarming aangelegd.

In de loop der jaren is regelmatig schilderwerk uitgevoerd en zijn voegen, pleisterwerk en houtwerk waar nodig hersteld. Het dak werd echter slechter in de loop der jaren, vooral doordat de dakpannen behoorlijk versleten raakten. Dit zorgde voor lekkage bij een combinatie van wind en regen of sneeuw.

In 2019 is waar nodig hout vervangen aan het dak, goten, kozijnen en toren, waarna het houtwerk geschilderd is. Daarnaast zijn de dakpannen vervangen door nieuwe pannen. Een rapport van Monumentenwacht gaf aan dat de oude pannen niet meer bruikbaar waren.

In 2023 zijn de toren en de klokkenstoel gerestaureerd omdat delen niet meer betrouwbaar waren.

Het kerkje in Sint Maartensbrug (rijksmonument 41938)

Nadat in 1975 de gemeente een luidverbod had afgekondigd vanwege instortingsgevaar, hebben vrijwilligers van de stichting de klok moet luiden grote delen van het gebouw hersteld. Ook hier is bouwbedrijf De Nijs uit Warmenhuizen betrokken geweest bij de restauratie van de belangrijkste delen.

In de loop der jaren zijn herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan de toren, het dakbeschoot van de consistorie en is de achterzijde van de kerk ongeveer 20 mm verhoogd met behulp van grondinjectie. Verder is regelmatig binnen en buitenschilderwerk uitgevoerd. Het dak werd echter snel slechter omdat veel pannen waren versleten of gebroken en herstel was hard nodig.

In 2019 is een restauratie uitgevoerd waarbij een deel van het dakhout is vervangen, goten en toren zijn hersteld waar nodig en nieuwe dakpannen zijn gelegd. Een rapport van Monumentenwacht gaf aan dat de oude dakpannen niet meer bruikbaar waren. Verder is er aan de binnenzijde stukwerk vervangen en schilderwerk uitgevoerd.

Het kerkje in Oudesluis is een gemeentelijk monument.

Dit kerkje is van 2012 t/m 2013 compleet gerestaureerd. Verder is het buitenschilderwerk aan de toren in 2017 uitgevoerd en in 2020 is het schilderwerk aan het gebouw uitgevoerd. Het kerkje in Oudesluis heeft als enige van de kerkjes in de Zijpe aan weerskanten een boven galerij waar ook kerkbanken op staan. Tevens is het uurwerk zichtbaar achter glas te zien op deze verdieping. Voor 2025 staat weer een schilderbeurt op de planning.

Missie en strategie

Het doel van de Stichting Zijper kerken is om de kerkgebouwen te behouden in de huidige monumentale staat omdat zij beeldbepalend zijn voor de dorpjes. Een dorp wordt bijeen gehouden door de mensen in dit dorp, dit door het verenigingsleven en het gevoel van de mensen dat een dorp meer is dan een verzameling huizen. De kerkjes zorgen voor een herkenbare skyline van de dorpjes en het gevoel van “thuis” zijn. De besturen van zowel de plaatselijke stichtingen als de Stichting Zijper kerken bestaan uit vrijwilligers uit de dorpen, om deze reden laat de Stichting Zijper Kerken zich dan ook bij staan door professionals voor inspecties en groot onderhoud.

Inspectierapporten die Monumentenwacht in de jaren 2012 - 2018 voor de kerkjes in Burgerbrug en Sint Maartensbrug heeft opgesteld, waren aanleiding om over te gaan tot het herstel van de daken en bijkomende werkzaamheden, omdat er zowel sprake was van waterschade als vreetschade door houtworm en zwammen.

Omdat de Stichting Zijper Kerken geen inkomsten kan genereren, is zij geheel afhankelijk van subsidies en giften. Voor het normale onderhoud voor het in standhouden wordt jaarlijks gebruik gemaakt van een SIM subsidie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en een gemeentelijke subsidie voor onderhoud. Voor deze eenmalige grote kosten voor het herstel van de daken en bijkomende werkzaamheden, is de SIM subsidie gebruikt, maar hebben de Provincie Noord-Holland en de gemeente Schagen ook subsidie verstrekt.

In 2023 zijn het uurwerk, de klokkenstoel en de toren in Burgerbrug gerestaureerd en verder is het reguliere onderhoud in de vorm van schilderwerk voor de komende vijf jaar gepland.

De Stichting Zijper Kerken heeft de ANBI status verkregen van de belastingdienst. Hoewel door deze status eventuele giften fiscaal vriendelijk kunnen worden gegeven, zijn hierdoor nog geen giften ontvangen.

De organisatie van de Stichting Zijper Kerken

De bestuurders van de Stichting zijn allemaal vrijwilligers die onbetaald en zonder kostenvergoeding zich inspanssen voor de Stichting. De bestuursleden worden benoemd als statutair is voorgeschreven.

Het bestuur bestaat uit onderstaande personen;

Dhr. A.J. van der Heide (Oudesluis)	voorzitter
Dhr. J.G. Horn (Burgerbrug)	secretaris
Mw. A. Vader-Veuger (Sint Maartensbrug)	penningmeester
Dhr. G. Schuijt (Sint Maartensbrug)	vice voorzitter
Mw. M.A.C.M. Geerligs-Timmer (Oudesluis)	bestuurslid
Mw. A. Dapper (Burgerbrug)	bestuurslid
Dhr. N.D. Modder (Schagerbrug)	bestuurslid

De Stichting Zijper Kerken heeft geen medewerkers in dienst of een vaste adviseur. Waar mogelijk laat het bestuur van de Stichting zich bijstaan door onbetaalde adviseurs voor het lopende onderhoud. Voor het maken van inspectierapporten en het opstellen van een bestek en tekeningen voor groot onderhoud of restauratie worden betaalde adviseurs of bureaus gevraagd. Bouwkundige inspecties van de panden worden uitgevoerd door Monumentenwacht Noord-Holland, SIM subsidies worden aangevraagd met inschakeling van Bouwadvies Groot Holland en verzekeringen lopen via een speciale verzekeringsmaatschappij (DONATUS) voor kerken.

Werkzaamheden worden deels met vrijwilligers verricht en deels opgedragen aan professionele bedrijven, afhankelijk van de aard en omvang van deze werkzaamheden. Voor klein bouwtechnisch onderhoud, installatiewerkzaamheden en schilderwerk worden regionale bedrijven ingeschakeld.

Activiteiten van de Stichting Zijper Kerken

De belangrijkste activiteiten van de Stichting Zijper Kerken is het onderhouden van de monumenten die in eigendom zijn. Hiertoe is een onderhoudsschema opgesteld, gekoppeld aan een financieel plan. Voor iedere kerk is een onderhoudsschema, maar het totale schema van onderhoud is zodanig opgesteld dat de kosten zoveel mogelijk verspreid liggen over de jaren, waardoor de onregelmatig ontvangen subsidies toch nog de kosten kunnen dekken.

De SIM subsidies moeten verplicht besteed moeten worden aan de objecten waarvoor zij bedoeld zijn. Dit gebeurt ook, maar doordat uitgaven en inkomsten op elkaar afgestemd moeten worden, worden voorzieningen gevormd vanuit de SIM subsidies die uiteindelijk besteed worden aan het object waarvoor de subsidie is toegekend.

De Stichting Zijper Kerken is het platform waarin de lokale Stichtingen elkaar spreken en de eigen activiteiten onderling afstemmen. Voorbeelden hiervan is de wijze van verzekeren, kennis over onderhoud, kennis partners en onderhoudspartners delen en het afstemmen van optredens etc. in de kerkjes waarmee wat gelden gegenereerd kunnen door de lokale stichtingen. Bij dit overleg zijn ook mensen aanwezig die het kerkje van Schagerbrug vertegenwoordigen, zodat ook die activiteiten worden afgestemd met de overige kerkjes.

Met ingang van 2018 worden expositie van lokale en regionale kunstenaars in de Zijper kerkjes georganiseerd gedurende drie zondagen in juni / juli, dit onder de naam Zomerkunst Zijper Kerken. Dit is deels om het wegvallen van de oude kunstroute op te vangen, maar vooral een initiatief om de kerkjes te gebruiken en de leefbaarheid in de dorpen te verbeteren en een aantrekkelijke omgeving te zijn voor toeristen. Het Corona virus heeft echter gezorgd dat het organiseren van activiteiten in 2020 en 2021 niet mogelijk was, in 2022 en 2024 is dit weer georganiseerd. Ook het aantal optredens en de verhuur van de kerken is door het Corona virus stil gevallen, dit heeft forse invloed gehad op de Stichtingen die binnenkant van de kerkjes onderhouden. De kosten voor verwarming en andere lasten zijn gebleven terwijl de inkomsten wegvielen.

Toegankelijkheid monumenten

De lokale stichtingen onderhouden de binnenzijde van de kerkjes en beheren de gebouwen, waarbij getracht wordt de kerkjes zoveel mogelijk te laten gebruiken voor passende activiteiten. Dit zijn bijvoorbeeld activiteiten als;

- Huwelijk of afscheid, vanouds een activiteit in kerken.
- Vergaderingen door verenigingen, clubs en organisaties (minimaal 4 maal per jaar).
- Repetities of bijeenkomsten van EHBO club, foto club, koren, etc. (minimaal 20 maal per jaar)
- Exposities, waaronder drie zondagen van Zomerkunst Zijper Kerken.

- Optredens met muziek of sprekers en een kerstviering (minimaal 7 maal per jaar).
- Uitvoeringen of kerstbijeenkomsten.
- Deelname aan de jaarlijkse open monumentendag(en).

Op deze wijze zijn de kerkjes jaarlijks minimaal 30 dagen per jaar in gebruik, waarbij zij ook toegankelijk zijn voor publiek. Alle kerkjes zijn ook voor minder valide mensen toegankelijk door middel van een losse helling die op verzoek aangebracht wordt.

Daarnaast zijn de kerkjes toegankelijk op aanvraag en kunnen gehuurd worden voor activiteiten, dit wordt door de plaatselijke stichtingen geregeld.

Financieel beleid

De Stichting Zijper Kerken heeft geen winstoogmerk, maar heeft ten doel om de in haar eigendom zijnde kerkjes te restaureren en te onderhouden, om deze te behouden voor de dorpen. Dit maakt een sluitende exploitatie en een bescheiden eigen vermogen noodzakelijk.

De middelen van de Stichting worden volgens de statuten gevormd door;

- Donaties en vaste bijdragen.
- Subsidies van kerkelijke en burgerlijke lichamen.
- Schenkingen, legaten en erfstellingen.
- Alle overige bijdragen, baten en inkomsten.

Doordat de plaatselijke Stichtingen verantwoordelijk zijn gebleven voor het onderhoud van de binnenzijde van de kerkjes en zij de activiteiten organiseren en de meeste binding hebben met de dorpen, is de Stichting Zijper Kerken vrijwel geheel afhankelijk van subsidies.

Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden als bestuurslid (artikel 5 lid f), noch is er een andere vorm van compensatie.

Bij ontbinding en vereffening is in de statuten bepaald dat het nog resterende saldo van de Stichting moet worden bestemd voor een doel in het kader van artikel 2 van de statuten, zijnde het behoud van de in haar eigendom zijnde panden (artikel 16 van de statuten).

De financiën van de Stichting Zijper Kerken worden beheerd door de penningmeester, waarbij voor betalingen goedkeuring nodig is van de voorzitter (het twee paar ogen principe).

De Stichting Zijper Kerken beschikt over een rekening courant en een hieraan gekoppelde spaarrekening, om waar mogelijk rente op de gelden te verkrijgen. De penningmeester is gemachtigd om overboekingen tussen deze twee rekeningen eigenmachtig te doen.

De penningmeester verzorgt twee maal per jaar een financieel verslag, na afloop van het boekjaar en tussentijds in de zomer vergadering. Het door de penningmeester aangeboden financiële verslag over het boekjaar wordt door een kascommissie beoordeeld. Deze commissie wordt gevormd door twee van de overige bestuursleden.

Financiële stand van zaken

De ontwikkeling van het eigen vermogen van de Stichting Zijper Kerken is als onderstaand.

31-12-2020	€ 1245,=
31-12-2021	€ 16052,=
31-12-2022	€ 30142,=
31-12-2023	€ 25143,=
31-12-2024	€ 27196,=

In 2023 is de toren van het kerkje in Burgerbrug gerestaureerd omdat de klokkenstoel en delen van de toren aan herstel toe waren. Dit werk is uitgevoerd door bouwbedrijf Pronk uit Warmenhuizen en de kosten voor de restauratie bedroegen € 38280, =. De provincie Noord-Holland heeft hier een bijdrage van € 17130, = verstrekt en de gemeente Schagen een bijdrage van € 16400, =. De stichting Zijper Kerken heeft dus zelf € 4750, = bijgedragen. Tegelijkertijd met de restauratie is de toren geschilderd op kosten van de Stichting Zijper Kerken, dit om te vermijden dat er tweemaal kosten voor steigerwerk zouden zijn.

Doordat een algemene bijdrage van de gemeente Schagen niet op tijd ontvangen is, was er eind 2023 sprake van een liquiditeit tekort, maar de toegezegde algemene onderhoudsbijdrage van de gemeente Schagen is in 2024 betaald. De rekeningen zijn in de tussentijd voldaan door een tijdelijke lening van een andere stichting, die begin 2024 weer is afgelost.

Voor de ontvangen subsidies van de Provincie Noord-Holland en gemeente Schagen is verantwoording afgelegd die akkoord bevonden is, waarna het laatste deel van de subsidie is verstrekt

Er is sprake van (jaarlijkse) uitgaven die voor alle drie de kerkjes gedaan worden, dit zijn;

- Stichting behoud torenuurwerken (onderhoudscontract)
- Gemeente Schagen OZB en rioolheffing(drie kerken)
- Abonnement Monumentenwacht (drie kerken)
- Controle en onderhoud voor drie kerken bij;
 - o Brandblusmiddelen
 - o Noodverlichting
 - o CV installaties
- Bankkosten
- Verzekeringskosten voor brand en stormschade bij Donatus (drie kerken)
- Abonnement en inspectie van de kerkjes door Monumentenwacht (iedere drie jaar)

Totale vaste lasten per jaar	€ 8650,=
Terugkerende onderhoudskosten (schilderwerk etc) per jaar	€ 12000,=
Reservering voor groot onderhoud en onvoorziene zaken	€ 3350,=
Totaal	€ 24000,=

De jaarlijkse bijdrage uit het restauratiefonds (SIM) bedraagt	€ 7500,=
Overige fondsen en bijdragen plaatselijke stichtingen	€ 4500,=
Bijdrage gemeente Schagen voor onderhoud en vaste lasten	€ 12000,=
Totaal	€ 24000,=

De kosten van het normale onderhoud worden middels een begroting voor de komende vijf jaar ingeschat. Dit is nodig omdat de verantwoording van SIM subsidies per kerk moet plaats vinden. De

subsidie van de gemeente Schagen, voor het in standhouden van de kerken, wordt op dezelfde wijze verantwoord. Wel is de gemeente Schagen gevraagd om een hogere subsidie te verstrekken omdat de kosten voor het onderhoud van de toren van het kerkje in Oudesluis in 2025 hoger zijn dan verwacht en omdat dit een gemeentelijk monument is, zijn er geen andere dan gemeentelijke subsidies. Voor groot onderhoud wordt getracht om minimaal 10% van de kosten zelf bij te dragen, dit omdat dit het makkelijker maakt om doelsubsidies aan te vragen.

In 2026 moet het kerkje in Sint Maartensbrug geschilderd worden, waarbij ook lood en zink werk aan de toren hersteld moet worden.

Toekomstverwachting

De Stichting Zijper Kerken bestaat nu 34 jaar en de toestand van de kerkjes die zij beheert is weer redelijk tot goed nu de daken van de kerkjes in Burgerbrug en Sint Maartensbrug zijn hersteld. De SIM subsidie en de instandhoudingssubsidie van de gemeente Schagen, moeten het mogelijk maken om regulier onderhoud uit te voeren in de komende vier jaar.

De gemeente Schagen heeft gevraagd om onderzoek te doen naar verduurzaming en herbestemming van de kerkjes om zo andere inkomsten te genereren en het behoud zeker te stellen. Dit onderzoek zal in de loop van 2025 moeten leiden tot adviezen die op haalbaarheid getoetst zullen moeten worden.

In het geval er geen herbestemming mogelijk is, is de verwachting dat de Stichting Zijper Kerken haar werkzaamheden op de huidige voet alleen voort zal kunnen zetten als de gemeente en andere partijen bij blijven dragen in de kosten van onderhoud om zo de kerkjes de komende decennia het beeld van de dorpjes te laten bepalen.